

RADYO

Zeynep Domazetova

■ Ninemin köyüne vedalaşmaya gelmiştik. Babam, evrak işlerini tamamladıktan sonra bizi almaya gelecek, buraları bir daha görüp göremeyeceğimizi bilmeden Türkiye'ye göçecektik. Babam günlerdir, heyecanla anlatıp duruyordu: "Artık gelecek kaygımız, korkumuz olmayacak." Annem pek konuşmuyor, "Bir yanda vatan toprağı bir yanda doğduğum yer." diyerek kederleniyor, derin derin iç çekiyordu. Annem bu köydeki yaşantısını bana hep masal tadında anlatırdı. Benim de çocukluğumun en güzel anıları, bu köyde geçirdiğim zamanlardaydı. Her fırsatta ninemin yanına gelir, günlerce burada kalırdık. Karşı tepenin yanındaki derenin buz gibi soğuk sularına ayaklarımı sokup da ateşlendiğim geceler, dere boyunca dikilmiş kavakların arasından yayılan kumru sesleriyle uyandığım sabahlar, bana dünyanın başka bir yerinde yokmuş gibi gelirdi. Yaz tatili için köye geldiğimizde, uyanır uyanmaz avluya koşar; anneme yardım etmek isterdim. Bahçede bitkilerle uğraşmak bana o masalların içindeymişim hissi verirdi. Gömlek yakasına benzeyen iki dağın arasına sıkıştırılmış köyün belli belirsiz yerlerinden adını bilmediğim nice kuşların seslerini duyar, adlarını anneme tekrarlatırdım. Kış mevsimindeki gelişlerimizin en unutulmaz yanı gece boyunca yün yorganımız altında bedenimi güçlükçe kıpırdatabilmemdi.

İşte yine bir kış günü son kez ninemin evindeydik. Annem sobayı yakmaya çalışıyordu. Uzun süre temizlenmediğinden kurum bağlamış bacanın döndürdüğü duman, küçücük odayı is içinde bırakmıştı. Buz gibi havada pencereyi açıp, dumanın dağılmasını beklerken, uyandığımı gördü, telaşa seslendi: "Üşüteceksin, yatağından çıkma evladım!" O ağır yün kütlesinin altında hareket etmem mümkünmüş gibi...

Ninem soğuşa inat pencerenin önündeki yüksekçe sedirde oturup dizine yaslanmış, elindeki yeşil boncuklu tespihi şıkırdatarak zikir çekiyordu. Bense tam elinin yamacında, yer yatağındaydım. Uyandığımı anladığı an, sesini yükselterek elli yıl öncesinde rahmetliklerle yaşadığı hikâyeleri bilmem kaçınıcı kez anlatmaya başladı. “Anne, ninem artık sussun ne olur!” diye yalvardım.

Ninemin ne hikâyeleri biterdi ne de onları anlatmaktan yorulurdu. Biri ziyaretine gelse yalnızlığının bütün acısını o kişiden çıkarırcasına konuşurdu. Bizden ve dayımdan başka ninemin evine pek gelen giden de olmazdı zaten. Kapıya birinin yaklaştığını hissetse aklı çıkardı korkudan. Sesin sahibini tanıyana kadar ne kaygılar yaşardı kim bilir. Görmeyen gözleri onu, kabuğuna çekildiği bir hayata mahkûm etmişti.

“Bir radyo...” diyordu. “Hele bir radyo olsa en azından bir ses olurdu yalnızlığım.” Bu sözü birkaç kez duymuştum, isteği neden olmuyor diye merak ederdim. Ninem aynı şeyi söyleyince anneme sormak için bahçeye yöneldim. O sırada babamın geldiğini gördüm. Yüzündeki aydınlık, müjdeli bir haber vereceğini hissettiriyordu. Annemse babamın ne diyeceğini biliyor ama buna sevinip sevinmemeye henüz karar vermemiş gibi görünüyordu. Babam çardaktaki tahta oturağa yanaştı. Yanına gittik. “Oldu.” dedi. “Kâğıtlar tamam, izinler çıktı.” Annemin yüzündeki tedirginlik yerini hüznü bırakırken ninem de kaşlarını çatmış, aşına olduğu yoldan bastonuyla usul usul yanımıza yaklaşıyordu. Babamın “Sevinmedin mi?” sorusuna annem tuhaf bir tebessümle karşılık verdi. Ağlayacak sandım ama ağlamadı. Günlerdir kurduğum hayallerin gerçekleşeceği ümidiyle bir anneme bir babama baktım ama sevincimi hangi sözlerle ifade edeceğimi bilemedim.

Arkalarında titreyerek durduğumu fark ettiklerinde babam beni hemen kucaklayıp sobanın yanına oturttu. “Çok güzel bir hayat bizi bekliyor. Haftaya bugün amcanlarla beraber yola çıkıyoruz.” dedi. Annemin gözleri nineme bakıp bakıp doldu, bu manzara babamın yüzüne hüznü kattı. “Çok işimiz var, derhâl hazırlanmaya başlamalıyız.” diyerek annemin bir an önce toparlanmasını ima etti.

Babam ve annem, ninemin de bizimle göç etmesini istemiş, hatta bunun için ısrar etmişlerdi. Ancak ninem köyünü bırakıp gitmemekte kararlıydı. Annem nineme dönerek son bir ümitle, “Ana!” derken ninem cümlesini tamamlamasına izin vermeden, “Gitmem!” dedi ki hepimiz bir müddet sustuk.

Eşyalarımızı aldıktan sonra ninemin yanına vardık. Elini öpmeye sıraya durduk. Ninemin anneme kısık bir sesle, “Bir radyo istiyorum. Yokluğunuza teselli, günlerime yoldaş olsun.” dediğini duydum. Yastığının altındaki naylon torbadan bir miktar para çıkardı, uzattı, “Hadi, al şunu!” dedi. “Paranızın olmadığını biliyorum.” Annem parayı alıp şalvarının cebine koyarken hıçkırıklarını yuttu, gözündeki yaşları sildi. Babam bahçe kapısından çıkmak üzereyken annem dönerek nineme bir kez daha sarıldı, “Vedalaşmıyoruz anacığım, gitmeden sana radyonu getireceğim.” dedi.

Bir haftaya kadar trene binecek ve rüyamıza doğru yol alacaktık. Bu süre içinde babam ninemin radyosunu alıp getirecek, asıl o zaman vedalaşacaktık. Ancak babamın son gün halletmesi gereken bazı işler ne radyoyu almamıza ne de ninemin köyüne uğramamıza fırsat verdi. Nineme elveda diyemeden yola koyulduk.

Aradan uzun yıllar geçti. Kardeşleriyle Türkiye'ye göç eden babam, işini kurdu. Çok çalışkandı; izin, tatil nedir bilmeksizin çalıştı. Annem, ninemi bir gün ziyaret edeceğinin hayaliyle yaşadı. Ninemin verdiği paraya bakıp bakıp ağladığına defalarca şahit oldum.

Ninemin köyüne uzun yıllardan sonra tek başıma gelmek nasip oldu. Görmeyen gözlerine rağmen kendi elleriyle kestiği kerpiçlerden inşa ettiği ev, şimdi ayakta kalmaya zorlanıyordu. Saçaklarından akan yağmur suları, evin beyaz sıvasını boza dönüştürmüştü; yabancı otlar bütün bahçeyi kaplamıştı. Evin duvarlarında gezinen birkaç kertenkeleden başka bir canlı yoktu.

Şimdi ne ninemin sesi ne kavak ağaçlarının hışırtısı ne de kumruların ötüşü kalmıştı. Bir zamanlar yattığım odadaki dumanı tüten sobayı, tonlarca ağırlık hissi veren yün yorganı ve ninemin beni uyutmayan hikâyelerini hatırladıkça derin bir pişmanlık duydum.

Tahtaları çürümüş çardağa yöneldim, ninemin minderini koyup oturduğu yere çöktüm. Yanımda getirdiğim transistörlü radyonun düğmesini çevirip sesini açtım, radyoyu yere bıraktım. Ninemin en sevdiği Rumeli türküsüne denk gelmek ilahi bir tesadüf olmalıydı: *Kırmızı gülün alı var aman aman /Her gün ağlasam da yeri var.*

Ben evden uzaklaştıkça her adımda müziğin sesi azalıyor, ardımda kalan bahçede çocukluğum koşuşturuyordu.